

פרשת בחקתי

שבת שלום לכולם.

"אם בחקתי תלכו ועשיתם אותם".

כותב רש"י מה אני מקיים "אם בחוקותי תלכו"? שתהיו עמלים בתורה.

ויש להבין מה מטרת לימוד התורה?

אמר רבא תכלית חכמה (מטרת הלימוד) תשובה ומעשים טובים, עכ"ל.¹ תשובה פירושו תיקון המידות, ומעשים טובים – כל מעשה שהאדם עושה על מנת להטיב עם הזולת, הן ברוחניות כגון להטיב עם נפשו, והן בגשמיות כגון לפנק אותו בארוחה טובה. ובמילים אחרות אמר רבא תכלית התורה להיות טובים ומטיבים.

אמר רב לא ניתנו המצוות אלא לצרף בהן את הבריות, וכי מה איכפת להקב"ה שיאכלו ישראל בלא שחיטה שיהא ישראל נוחר ואוכל ושוחט מין הצואר מן הירך? תדע שלא נצטווה השחיטה הזו אלא כדי לצרף את ישראל, עכ"ל.² "לצרף את ישראל" פירושו המילה צרף זה זכור ונקיון, ותכלית המצוות מטרתם לנקות את הנפש מכל התכונות השלישיות, כגון גאווה כעס אכזריות וכיוצא בזה.

וכתב החינוך,³ "וז"ל: דע בני, כי כל אשר יגיע אצל השי"ת בעשות בני אדם כל מצותיו, איננו (פירושו שהאדם אינו תורם כלום למאציל) רק שחפץ השי"ת להטיב לנו, ובהיות האדם מוכשר בעשיית אותן המצוות לקבל הטובה אז ייטיב אליו ה', ועל כן הודיעם דרך טוב להיותם טובים, והיא דרך התורה כי בה יהיה האדם טוב. נמצא שכל המקיים מצותיו השלים חפצו באשר הוא ראוי אז לקבל טובתו. וכל שאינו מכין עצמו לכך רעתו רבה, שיודע חפץ ה' במה, והוא יעשה מעשיו כנגד חפצו, עכ"ל.

כיצד מצוות תלמוד תורה הופכת אותנו להיות אנשים טובים?

¹ ברכות יז

² תנחומה, שמיני על פסוק "וידבר ה' אל משה לאמר זאת החיה אשר תאכלו"

³ בח"ב עמוד שסא, מצוה צה.

לומדים להיות אנשים טובים

מצווה ללמוד להיות אדם טוב, וללמד אנשים להיות אנשים טובים, ולכן יוצאים ידי חובה ממצות תלמוד תורה, ע"י קריאת שמע שחרית וערבית, על ידי שהאדם מקבל עול מלכות שמים – שפרושו להיות אדם טוב, ממילא יכונו אותך מן השמים ליעד.

וזה לא משנה מה האדם לומד – פשט, רמז, דרש או סוד, הכל צריך להיות מכוון להפוך את עצמו ואת העולם לעולם שכולו טוב.

ולכן חשוב ללמוד בהבנה ולא בגירסא בעלמא – דהיינו להעמיק בלימוד עד שתופסים איך על ידי לימוד זה אני הופך את עצמי או את העולם להיות יותר טוב, כגון לימוד הכוונות שלומדים המקובלים – שכל מטרת הכוונות להמשיך שפע והשפעות לעולם שיהיה עולם שכולו טוב.

וזה מה שהתורה מצווה אותנו "למען תזכרו ועשיתם אותם והייתם קדושים לה' אלהיכם" – קדושים פירושו טובים ומטיבים כמו ה' יתברך ממש. ודלא כמו שפירשו הכומרים למיניהם שקדושה הכוונה סגפנות, אלא אדרבא קדושה פירוש – קידוש החומר והפיכתו לתשמיש חיובי וטוב (סגפנות אינה התכלית, אלא אמצעי רק לאנשים שהחומר גורם להם להשתולל ולהתמכר יתר על המידה, והתכלית כנ"ל לקדש את החומר).

תענוג

אומרים חז"ל שבעולם הבא (לעתיד לבוא) צדיקים יושבים ונהנים מזיו השכינה.

מה הכוונה "נהנים מזיו השכינה", ומה הכוונה "יושבים"?

יש שלושה מצבים רוחניים, מצב שנקרא "עמידה" שנאמר על המלאכים שפירוש הדבר שהמלאך תמיד עומד באותה מדרגה הרוחנית. לעומתו יש את הנשמה שנקרא "אדם" ונקרא "מהלך", ופרוש דבר שתפקיד האדם זה תמיד להלך מדרגה לדרגה ומעולם לעולם. ובלשון שער הגלגלים מעולם העשיה לעולם היצירה, ומעולם היצירה לעולם הבריאה, ומהבריאה לאצילות, שכל אלו מדרגות רוחניות נפשיות בתוך האדם.

כאשר האדם מגיע למדרגת עולם האצילות, העולם זה מכונה "ישיבה", מדוע? כי כבר האדם הגיע לשיא המדרגות מצד העבודה שלו (אע"פ שיש עליות לאין קץ, אבל הם כבר בחינת שכר ולא עבודה). לכן עולם האצילות נקרא מלשון "אצלו" יתברך כמבואר ברמ"ק, מלשון "הגעת אל המלך הגעת ליעד".

הדבר מתבטא בכך שאין שום נקודה של רע באדם, וזה נקרא בלשון חז"ל "לעתיד לבוא" – פירוש כשיגיעו למדרגה העתידית עולם האצילות, זה נקרא ש"צדיקים יושבים", כי הפסיקו כבר להיות במהלך של הליכה והתקדמות מטעם שהגיעו ליעד ואפשר "לשבת", והמדרגה הזו היא גם נקראת "עולם הבא" ו"שבת".

ומה הכוונה ש"נהנים מזיו השכינה"? פרוש הדבר שהצדיקים במדרגה הזו חווים חוויה נפשית תמידית של התגלות אלהית בנפש האדם שמתבטא בהמשכת מוחין ומודעות אלהית גדולה לאדם, וזה נקרא "זיו". וה"שכינה" פרושו עצם ההתגלות האלהית כלפי האדם נקרא "גלוי שכינה". ומדרגה של הגלוי המסוימת נקראת "זיו השכינה". וכל זה תענוג שאין לשער לנשמות ישראל, ונקרא עולם הבא שנבראנו עבורו "להתענג על ה'".

וכמובן שכל זה נזכה, בעזרת ה', כאשר נהיה טובים ומטיבים, ונעלה במסילות של המסילות ישרים.